

Мѣсѧца Япрѣла въ 3 днь

ПАМѦТЬ И ЖИТИЕ БЛАЖЕНАГО ОТЬЦА НАШЕГО И ОУЧИТЕЛ МЕФОДИЯ АРХИЕПИСКОУПА МОРАВЪСКА.

господи благослови отъче.

Богъ благъ и всемоган, иже естъ створилъ отъ небытіа въ бытіе всацъскаѧ, видимаѧ же и невидимаѧ, и оукрасилъ всакою красотою, юже кѣто размышляѧ, помышляѧ по малоу, отъ чести можетъ разоумѣти и того познати, иже естъ створилъ сица дѣла дивна и многа. отъ великоты бо и доброты дѣла по размыслоу и родителъ ихъ мьртвъ естъ, иже поютъ ангели трьсвятнымъ гласъмъ и вси правовѣрнии славимъ въ святѣи троици, сирѣчь въ отъци и сынѣ и святѣмъ доусѣ, еже естъ въ трьхъ оупостасьхъ, еже можетъ кѣто три лица реши, а въ единомъ божьствѣ. прѣже бо всакого часа и врѣмене и лѣта, надъ всацѣмъ оумъмъ и смьслъмъ неплътскъмъ отъць самъ естъ сына родилъ, такоже рече прѣмоудрость: прѣже всѣхъ хл'мъ ражають ма. и въ евангелии рече само божие слово прѣчистымъ оусты, въплъщъ сѧ на послѣднѧ лѣта нашего ради съпасения азъ въ отъци, а отъць въ мнѣ. отъ тогоже отъца и святыи доухъ исходить, такоже рече самъ сынъ божиемъ гласъмъ: доухъ истиньнъ, иже отъца исходить. съ богъ съврьшь всю тварь, тако глаголетъ давид: словъмъ господьнемъ небеса оутвьр'диша сѧ и доухъмъ оустъ его вса сила ихъ. тако тъ рече, и быша, тъ повелѣ, и създаша сѧ. прѣже всѣхъ сътвори чловѣка, пьрьсть отъ земля приѣмла, отъ себе доушу въдѣхноувъ животьнымъ дѣхновениемъ и словесьнымъ смьслъ и самовласть, да въведеть въ рай, заповѣдъ заповѣдавъ юмъ искоусьноу, да аще съхранить ю, и прѣбоудеть бесъмьртънъ; аще ли прѣстоупить, смьрт'нию оумьретъ отъ своѣѧ воля, а не отъ божіа велѣния. оузрьвѣтъ же диаволъ чловѣка тако почтена и оустима на то мѣсто, съ негоже тъ своєю гърдьнею съпаде, и сътвори прѣстоупити заповѣдъ. и из-драга изгъна чловѣка и смьрт'нию осожь. и отътолѣ оустити начатъ неприазнь, блазнити многими кѣзньми чловѣчьскыи родъ. нъ не остави богъ великою милостию и любъвью до коньца чловѣкъ, нъ на коеждо лѣто и врѣма избьра моужа и яви людемъ дѣла ихъ и подвигъ, да сѧ тѣмъ подобаще вси на доброу оустили. такоже бѣ ѿносъ, иже оупова пьрвыи нарицати имѧ господне.

Енохъ же потомъ оугожь богу прѣставленъ бысть. Нои правдѣнъ сѧ обрѣте въ родѣ своемъ, потопа избѣсть въ ковчезѣ, да сѧ бы пакы земля напълнила твари божия и оукрасила. Авраамъ по раздѣленіи азъикъ заблужьшимъ же въсѣмъ бога позна и другъ сѧ юмоу нерече и обѣтованиѣ приатъ: тако въ сѣмени твоѣмъ благословени боудутъ вси азъици. Исакъ по образоу Христовоу на гороу въ жьртвоу възведенъ бысть. Иаковъ идогы тѣстѣна погуби и лѣствицю видѣ отъ земля до небесе, ангелы же божия възходяща по нѣи, и въ благословениихъ сыновъ своихъ о Христѣ пророчествова. Иосифъ въ Египтѣ люди прѣпитѣ, божи сѧ павль. Иова явсѣтидинскаго правдѣна, истинѣна и непорочѣна книги съказаютъ: искоушениѣ приимъ прѣтѣрѣвъ же благословенъ бысть богъмъ.

Моиси съ Яронъмъ въ иерѣихъ божиихъ богъ фараосовъ нарече сѧ и моучи Египтѣ, божия люди изведе, въ днѣ облакъмъ свѣтъльмъ, а въ ноци стѣлпѣмъ огньмъ, и море проби и проидоу по соухоу, а Египтѣны потопа, и въ поустыни безводнѣ люди напои воды и хлѣба ангельскаго насыти и пѣтиць, и глаголав съ богъмъ лицемъ к лицу, такоже юсть възможно чловѣкоу съ богъмъ глаголати, законъ людѣмъ дастъ, божиемъ пѣрстѣмъ написавъ. Исоусъ Навьгинъ людѣмъ божиемъ землю раздѣли, противникы воѣвавъ. соудна такоже многы побѣды сътвориша. божию милость приимъ же сам илъ цѣсара помаза и постави господнѣмъ словѣмъ.

Давидъ кротостию люди распасе и пѣснѣмъ божиамъ наоучи. Соломонъ, моудрость отъ бога приимъ паче въсѣхъ чловѣкъ, многа казаниа добра сътвори съ притѣчани, аще и самъ не доконьча. Илліа, зѣловоу людскоу обличъ гладъмъ и мьртва отрока възскрѣшь и огнь съ небесе словѣмъ сънесъ, попалъ многы и жьртвы съжъже дивнѣмъ огньмъ, мьрзѣкыта же иерѣіа избивъ, възиде на небо на колесници огньнѣи и конихъ, оученикоу давъ соугубѣ доухъ.

Елисѣи, милоть приимъ, соугубѣ чюдеса сътвори. прочии пророци къждо въ своѣ врѣмѣ о дивнѣхъ вещьхъ хотѣшихъ быти пророчествоваша. иоанъ, великыи по сиѣхъ ходатаи межю ветъхымъ законѣмъ и новымъ, кръстителю Христов и съвѣдѣтель и проповѣдѣтель живыимъ же и мьртвѣымъ бысть. сватии апостоли Петръ и Павль съ прочими оученикы Христовы, тако мълниа въсь миръ прошьдѣша, освѣтиша всю землю. по сихъ моученици кръвми своими омъша скверноу, а настольници свѣтъныхъ апостолъ цѣсара кръщъшемъ, многъмъ подвигъмъ и троудъмъ поганьство раздроушиша.

Сельвестръ чьстьно трьми сътъи и .ii. отьць великаго цѣсара Костатина на помощь приимъ съньмъ пьрвыи събьравъ въ Никии, Ярита побѣди и проклатъ и и юересь юго, юже въздвизаше на сватую троицю, такоже бѣ Явраамъ иньгда съ трьми сътъи и .ii. те отрокъ цѣсара избилъ и отъ Мел'хиседека цѣсара Салимьска благословление приатъ и хлѣбъ и вино. бѣ бо иерѣи бога въшьнааго. Дамасъ же и феоологъ Григории съ стьмъ и патию десатъ отьць и съ великыимъ цѣсарьмъ Феодосиемъ въ Цѣсариградѣ потвьр'диса сватъи соумъболъ, юже юсть вѣроую въ юдинъ богъ, а Македониа отъсѣкъше, проклаша и и хоулоу юго, юже глаголаше на сватъи доухъ.

Келестинъ и Курилъ съ дъвѣма сътома отьць и съ другъимъ цѣсарьмъ въ Фесѣ Несториа раздроушиша съ всею бладию, юже глаголаше на Христа. Львъ и Янатоъ съ правовьрныимъ цѣсарьмъ Маркианъмъ и съ .s. ю сътъ и трьми десатъми отьць въ Халькидонѣ Свьтоухово безоумие и бладение проклаша. Вигилии съ богооудьныимъ Иоустинъмъ и съ сътъмъ и .ѡ. и .е. тью съньмъ съставльше, изискавъше проклаша. Ягафонъ апостольскыи папезъ съ дъвѣма сътома и .o. отьць съ чьстьныимъ Константинъмъ цѣсарьмъ на шестѣмъ съньмѣ многы матежа въсколоша, изгънавъше проклаша съ всѣми съньмникы тѣми, рекоу же Феодора Фараньскааго, Севгира же и Пирона, Кира Ялежандрьскааго, Енориа Римьскааго, Макариа Антиохнискааго и прочаа поспѣшьникы ихъ, а кръститаньскоую вѣроу на истинѣ поставльше оутвьрдиша.

по сихъ же всѣхъ богъ милостивъи, иже хошетъ да бы всакъ чловѣкъ съпасенъ былъ и въ разоумъ истиньныи пришълъ, въ наша лѣта гззыка ради нашего, о немъже са не бѣ никътоже николиже попеклъ, на добръи чинъ въздвиже нашего оучителя блаженаго Мефодиа, югоже вса добрыа дѣтели и подвигы прилагающе сихъ оудьницѣхъ по единомуу не постыдимъ са. овѣмъ бо равнъ бѣ, овѣхъ же малы мьнии, а другъи ихъ боли, словесьныа дѣтелью прѣспѣвъ, а дѣтельныа словъмъ. всмъ бо са оуподобль, всѣхъ образъ не себѣ гавлаше, страхъ божии, заповѣдънаа хранениа, плътьскою чистотою, прилѣжныи молитвы и свѣтънаа, слово сильное и кротъкое, сильно на противьныа, а кротъкое на приємлющаа казание, гарость, тихость, милость, любъвь, страсть и тьрпѣниие, все о всачьскыхъ бываа, да бы вса приобрѣлъ.

бѣ же рода не хоуда отъ обюдоу, нъ вельми добра и чьстьна, знаема пьр'вѣи богъмь и цѣсарьмь и всею Селоуньскою страною, такоже и тѣлесньи иего образъ гавлаше сѧ. по томоу же и пьрци, любаче и издѣтська, чьстьнѣи бесѣдѣ дѣахоу, дондеже цѣсарь, бѣстрость иего, княжение иемоу дастъ държати Словѣньско, рече же азъ, тако прозьра, како и хоташе оучителѧ Словѣниемъ постъплати и пьрваго архиепискоупа, да бѣ прооучилъ сѧ всѣмъ обычаемъ Словѣньскѣимъ и обыкль та по малоу.

сътвори же въ томъ княжини лѣта многа и оузрьбѣ многы мѣл'вѣи вѣшиньнѣи въ житии сѧмъ, прѣложи земьнѣи тѣмъ волю на небесньнѣи мѣсли. не хотѣше бо чьстьнѣи доуша орѣпѣтити непрѣбываюцими въ вѣкѣи. и обрѣтѣ врѣмѧ, избѣсть княжениѧ и шѣдѣ въ Ялимь, идеже живутъ свѣтии оуци, постригѣ сѧ облѣче въ чьр'нѣи ризѣи и бѣ повиноуѧ сѧ покорѣмъ и съвѣршаѧ всѣ испѣл'нѣи мьнишьскѣи чинѣи, а книгахъ прилежа.

приключьшо же сѧ врѣмени такому и постъла цѣсарь по философа брата иего въ козарѣи та поатѣи и съ собою на помощь. блахоу бо тамо Жидове, кръстиганьскою вѣроу вельми хоулаше. онъ же рекѣ, тако готовъ иесмь за кръстиганьскою вѣроу оумрѣти, и не ослоуша сѧ, нъ шѣдѣ слоужи тако рабѣ мьншоу братоу, повиноуѧ сѧ иемоу. съ же молитвою, а философъ словесѣи прекожеть та и посрамисте. видѣвѣ же чѣсарь и патриархъ подвигѣ иго добръ на божии поутѣ бѣдиша и, да бѣиша и свѣтили архиепискоупа на чьтною мѣсто, идеже иестъ потреба такого моужа. не рачьшо же оуноудиша и и поставиша и игоумена въ манастѣри, иже нарицаѣтъ сѧ Полихронъ, иемоуже иестъ сѣмѣра .к. и .д. споудове злата, а отѣць обиле .о. въ иемъ иестъ.

прилоучи же сѧ въ тѣи дѣни, Ростиславъ князь словѣньскъ съ Свѣтопѣлкѣмъ постъласта из Моравѣи къ чѣсарю Михаилоу глаголюща тако: тако божинѣю милостию съдрави иесмь и соутѣи въ нѣи вѣшьли оучителе мнози кръстигани из Блахѣи и из Грькѣи и из Нѣмьць, оучаче нѣи различѣи, а мѣи Словѣни проста чадѣи и не имамъ, иже бѣи нѣи наставилъ на истину и разоумъ съказалъ. то добрѣи владѣико, постъли такъ моужъ, иже нѣи исправитъ всѣакоу правѣдоу. тѣгда цѣсарь Михаилъ рече къ философу Костантиноу: слышиши ли, философе, рѣчь сию? инъ сего да не можетъ сътворити развѣ тебе. тѣ на ти дари мнози и поимъ братѣи свои игоуменъ Мефедии иди же. вѣи бо иеста Селоунаина, да Селоунане всѣи чьсто словѣньскѣи бесѣдоуѣтъ.

ТЪГДА НЕ СЪМАСТА СѦ ОТЪРЕЦИ НИ БОГА НИ ЦЪСАРА, ПО СЛОВЕСИ СВАТААГО АПОСТОЛА Петра, такоже рече: БОГА БОИТЕ СѦ, ЦЪСАРА ЧЪТЪТЕ. НЪ ВЕЛИ СЛЪШАВЪША РЪЧЬ НА МОЛИТВОУ СѦ НАЛОЖИСТА И СЪ ИНЪМИ, ИЖЕ БЛАХОУ ТОГОЖЕ ДОУХА, ЮГОЖЕ И СИ. ДА ТОУ ГОВИ БОГЪ ФИЛОСОФУ СЛОВЪНСКЪИ КНИГЪИ. И АБИЕ ОУСТРОИВЪ ПИСМЕНА И БЕСЪДОУ СЪСТАВЪ ПУТИ СѦ ГИТЪ МОРАВЪСКААГО, ПОИМЪ МЕФЕДИИ. НАЧАТЪ ЖЕ ПАКЪ СЪ ПОКОРЪМЪ ПОВИНОУ СѦ СЛОУЖИТИ ФИЛОСОФУ И ОУЧИТИ СЪ НИМЪ. И ТРЪМЪ ЛЪТОМЪ ИШЪДЪШЕМЪ ВЪЗВРАТИСТА СѦ ИЗ МОРАВЪИ, ОУЧЕНИКЪИ НАОУЧЪША. ОУВЪДЪВЪ ЖЕ ТАКОВА МОУЖА АПОСТОЛИКЪ НИКОЛА ПОСЪЛА ПО НА, ЖЕЛАИ ВИДЪТИ ГѦ ТАКО АНЪГЕЛА БОЖИИ, СВАТИ ОУЧЕНИЕ ЮГО, ПОЛОЖЪ СЛОВЪНСКОЕ ЕВАНГЕЛИЕ НА ОЛТАРИ СВАТААГО ПЕТРА АПОСТОЛА. СВАТИ ЖЕ НА ПОПОВЪСТВО БЛАЖЕНААГО МЕФЕДИИ. БЛАХОУ ЖЕ ЕТЕРА МНОГА ЧАДЪ, ГИЖЕ ОУЧАХОУ СЛОВЪНСКЪИ КНИГЪИ ГЛАГОЛЮЩЕ, ТАКО НЕ ДОСТОИТЪ НИКОТОРОМОУЖЕ ГАЗЫКОУ ИМЪТИ БОУКОВЪ СВОИХЪ РАЗВЪ СЪВРИИ И ГРЪКЪ И ЛАТИНЪ ПО ПИЛАТОВОУ ПИСАНИЮ, ЮЖЕ НА КРЪСТЪ ГОСПОДЪИ НАПИСА. ЮЖЕ АПОСТОЛИКЪ ПИЛАТЪИ И ТРЪЯЗЫЧЪНИКЪИ НАРЕКЪЛЪ ПРОКЪЛЪИ И ПОВЕЛЪ ЮДИНОМЪ ЕПИСКОУПУ, ИЖЕ БЪ ТОЮЖЕ ГАЗЕЮ БОЛЪИИ И СВАТИ ОТЪ ОУЧЕНИКЪ СЛОВЪНСКЪИ ТРИ ПОПЪИ А .В. АНОГНОСТА. ПО ДЪНЪХЪ ЖЕ МНОЗЪХЪ ФИЛОСОФЪ НА СОУДЪ ГРАДЪИИ РЕЧЕ КЪ МЕФОДИЮ БРАТОУ СВОЕМОУ: СЕ, БРАТЕ, БЪ СОУПРОУГА БЛАХОВЪ, ЮДИНОУ БРАЗДОУ ТЪЖАЩА И АЗЪ НА ЛЪСЪ НАДАЮ, СВОИ ДЪНЪ СЪКОНЪЧАВЪ. А ТЪИ ЛЮБИШИ ГОРОУ ВЕЛЪИИ, ТО НЕ МОЗИ ГОРЪИ РАДИ ОСТАВИТИ ОУЧЕНИИ СВОЕГО, ПАЧЕ БО МОЖЕШИ КЪИМЪ СЪПАСЕНЪ БЪИТИ.

ПОСЪЛАВЪ ЖЕ КОЦЕЛЪ КЪ АПОСТОЛИКОУ ПРОСИ МЕФОДИИ БЛАЖЕНААГО ОУЧИТЕЛА НАШЕГО ДА БЪИ ЮМОУ ОТЪПУСТИЛЪ. И РЕЧЕ АПОСТОЛИКЪ: НЕ ТЕБЕ ЮДИНОМОУ ТЪКЪМО, НЪ И ВСЪМЪ СТРАНАИ ТЪИМЪ СЛОВЪНСКЪИМЪ СЪЛЮ И ОУЧИТЕЛЪ ОТЪ БОГА И ОТЪ СВАТААГО АПОСТОЛА ПЕТРА, ПЪРВААГО НАСТОЛЬНИКА И КЛЮЧЕДЪРЖЪЦА ЦЪСАРЪСТВУЮ НЕВЕСЪНОМОУ. И ПОСЪЛА И НАПИСАВЪ ЕПИСТОЛИЮ СИЮ: АНДРИАНЪ ЕПИСКОУПЪ И РАБЪ БОЖИИ КЪ РОСТИСЛАВОУ И СВАТОПЪЛЪКОУ И КОЦЪЛЮ. СЛАВА ВЪ ВЪШЪИИХЪ БОГОУ И НА ЗЕМЛИ МИРЪ, ВЪ ЧЕЛОВЪЦЪХЪ БЛАГОВОЛЕНИЕ. ТАКО О ВАСЪ ДОУХОВЪНАИ СЛЪШАХОМЪ, НЪИИИ ЖЕ ЖАДАХОМЪ СЪ ЖЕЛАНИЕМЪ И МОЛИТВОЮ ВАШЕГО РАДИ СЪПАСЕНИИ, КАКО ЮЕСТЪ ВЪЗДВИГЪ ГОСПОДЪ СЪРДЪЦА ВАША ИСКАТИ ЮГО И ПОКАЗАЛЪ ВАМЪ, ТАКО НЕ ТЪКЪМО ВЪРОЮ, НЪ И БЛАГЪИМИ ДЪЛЪИ ДОСТОИТЪ СЛОУЖИТИ БОГОУ. ВЪРА БО БЕЗЪ ДЪЛЪИ МЪРТВА ЕСТЬ, И ОТЪПАДАЮТЪ ТИ, ИЖЕ СѦ МИАТЪ БОГА ЗНАЮЩЕ, А ДЪЛЪИ СѦ ЮГО ОТЪМИАТЪЮТЪ. НЕ ТЪКЪМО БО ОУ СЕГО СВАТИТЕЛЪСКААГО СТОЛА ПРОСИТЕ ОУЧИТЕЛА, И ОУ БЛАГОВЪРЪНААГО ЦЪСАРА МИХАИЛА. ДА ПОСЪЛА ВАМЪ БЛАЖЕНААГО ФИЛОСОФА КОСТАНТИНА И СЪ БРАТЪМЪ, ДОНДЕЖЕ МЪИ НЕ ДОСПЪХОМЪ. ОНА ЖЕ, ОУВЪДЪВЪША АПОСТОЛЪСКААГО СТОЛА ДОСТОИЦА ВАША СТРАНЪИ, КРОМЪ

канона не створисте ничьсоже, нъ къ намъ придосте и свѣтаго Климента моци несоуще.

Мѣ же тръгоубоу радость приимъше оумныслихомъ испытавъше послати Меѳеодиа, свѣщше и съ оученикы, стиноу же нашего, на страны ваша, моужа же съвършена разоумъ и правовѣрна, да въ оучитъ, такоже есте просили, съказага кънигы въ гзыкъ вашъ по всемоу църкѣвному чиноу испълнь, и съ свѣтою мѣшею, рекъше съ слоужьбою, и крщениемъ, такоже естъ философъ началъ Костантинъ божию благодатью и з[а] молитвы свѣтаго Климента. такоже же аще инъ кѣто възможетъ достоинно и правовѣрно съказати, свѣто и благословено богъ и нами и всею каѳоликию и апостольскою църкѣвю боуди, да бысте оудобъ заповѣди божия навъкли. съ же єдинъ хранити обычаи, да на мѣши пѣрвѣю чьтоутъ апостолъ и евангелию римскы, таче словѣнскы, да съ испълнитъ книжною слово, яко въсхвалатъ господа вси гзыци, и дроугиде; вси възглаголютъ гзыкы различны величя божия, такоже дасть имъ свѣтны доухъ отвѣщавати. аще же кѣто отъ събраныихъ вамъ оучитель и чешющихъ слоухъ и отъ истинъ отвращающихъ на блди начьнетъ дързноувъ, инако развращати въ, гада кънигы гзыка вашего, да боудеть отълоученъ не тѣкѣмо въсоуда ны църкѣве, доиде съ исправить. ти бо соутъ вѣлци, а не овьца, таже достоинъ отъ плодъ ихъ изгнати и хранити съ ихъ.

Бы же, чада възлюбленага, послоушайте оучениа божия и не отъринѣте казаниа църкѣвнаго, да съ обращете истинныи поклонители божии отъцю нашему небесьному съ всеми свѣтныи, аминь.

Приатъ же и Коцѣлъ съ великою чьстью и пакы посла и къ апостоликоу и .к. моужь чьстныи чади, да и ємоу свѣтитъ на епискоупство въ Панонии, на столъ свѣтаго Яндроника апостола от .о., єже и бысть.

по семь же старыи врагъ, завидливъи доброу и противъникъ истинѣ, въздвиже сьрдьце врагоу Моравьскаго корола на нь съ всеми епискоупи, яко на нашей области оучиши. онъ же отвѣща: и азъ аще быхъ вѣдѣлъ, яко ваша есть, кромѣ быхъ ходилъ, нъ свѣтаго Петра есть. да правдою аще ли въ рѣвниа ради и лакомьства на старына прѣдѣлы постопаете черосъ канонты, възбраняюще оучениа божия, блюдетъ съ, еда како, хотаще желѣзноу гороу костантъмъ тѣменемъ пробити, мозгъ вашъ излѣете. рѣша ємоу, гаро глаголюще: зла добоудеши. отвѣща онъ: истиноу

глаголю прѣдъ цѣсарю и не стоужю сѧ, а вѣи творите волю вашу на мнѣ. нѣсмь бо лоучии тѣхъ, иже соут правдоу глаголюще многими моукани и житиѧ сего избѣли. многамъ же рѣчьмъ прогоненамъ противъ емоу отвѣщавати, рече король изниц: не троужайте моего Мефодия, оуже бо сѧ юсть тако и при печи оупотилъ. рече онъ; еи владѣико, философа потѣна инѣгда сѣрѣтъше людие, рѣша юмоу; чѣто сѧ потиши? дѣють онъ: сѣ грубою сѧ чадью пѣрѣхъ. о томъ же словеси сѣпѣрѣвъше сѧ разидоша, а оного засѣлавъше въ Сѣвабѣи, дѣръжаша полъ третѣѧ лѣта.

доиде къ апостоликоу и оувѣдѣвъ постѣла клатвоу на нѧ, да не поють мѣша, рекъше слоужбѣи, вси королеви епискоупи, доиде и дѣръжати. и тако и поустеиша, рекъше Коцлоу аще сего имаши оу себе, не избоудеши насъ добрѣ. нѣ они не избѣша свѣтаго Петрова соудѧ, .д. бо отъ нихъ епискоупи оумьроша. приключи же сѧ тѣгда, Моравлане вчющъше Нѣмьчьскыѧ попѣи, иже живахоу въ нихъ, не пригающе имъ, нѣ ковъ коующе на нѧ, изгѣнаша всѧ, а къ апостоликоу постѣлаша: тако и пѣрвѣе отѣци наши отъ свѣтаго Петра крѣщение пригали, то дажъ намъ Мефодия архиепискоупа и оучителя. абиѣ же постѣла и апостоликъ. и приимъ Свѣтопѣл'къ князь сѣ всѣми Моравланъи и пороучи юмоу всѧ цѣркѣви и стрижьникъи въ всѣхъ градѣхъ. отъ того же дѣне вельми начатъ расти оучение божие и стрижьници множити сѧ въ всѣхъ градѣхъ и поганиѧ вѣровати въ истиньнѣи богъ, своихъ бладиѧ отъмѣтающе сѧ. тольми паче и Моравьска областъ пространити начатъ всѧ странѣи и врагѣи своѧ побѣжати и сѣ непогрѣшениемъ, тако и сами побѣдають присно.

вѣ же и пророчьска благодать въ немъ, тако сѧ соутъ сѣбѣывала многа прорицаниѧ юго, отъ нихъже ли юдино ли дѣвѣ сѣкажемъ. поганьскъ князь сильнъ вельми, сѣда въ Бислѣ, роугаше сѧ крѣстиганомъ и пакости дѣшаше. постѣлавъ же къ нему, рече: добро ти сѧ крѣсти, сѣиноу, волею своєю на своѣи земли, да не пленѣтъ ноудьми крѣщенъ боудеши на чюжеи земли и поманеши мѧ, юже и вѣистъ.

инѣгда же пакъи Свѣтопѣл'коу воующоу на поганѣиѧ и ничьсоже оупѣющю, нѣ мѣдащю, свѣтаго Петра мѣши приближающѧ сѧ, рекъше слоужбѣи. постѣла къ нему глагола: тако аще сѧ обѣщаюши на свѣтѣи Петровъ дѣнь сѣ вои своими сѣтворити оу мене, вѣроую въ богъ, тако прѣдати ти матъ ѧ въскорѣ, юже и вѣистъ.

ЕТЕРЪ ДРОУГЪ БОГАТЪ ЗЪЛО И СЪВЪТЪНИКЪ ОЖЕНИ СЪ КОУПЕТРОЮ СВОЮЮ, РЕКЪШЕ ПАТРЪВЪЮ. И МНОГО КАЗАВЪ И ОУЧИВЪ И ОУТЪШАВЪ, НЕ МОЖЕ ЮЮ РАЗВЕСТИ. ИНИ БО БОЖИИ РАБИ ТВОРАЩЕ СЪ ТАИ РАЗВРАЩАХОУ ГА, ЛАСКАЮЩЕ ИМЪНИГА РАДИ, ДА СЕТЪНЪЮ ОТЪЛОУЧИША ГА ОТЪ ЦЪРКЪВЕ. И РЕЧЕ: ПРИДЕТЬ ЧАСТЪ, ЮГДА НЕ МОГОУТЬ ПОМОЩИ ЛАСКАВЪНИЦИ ТИ, И МОГА СЛОВЕСА ПОМИНАТИ ИМАТА, НЪ НЕ БОУДЕТЬ ЧЪТО СЪТВОРИТИ. ВЪНЕЗАПОУ ПО БОЖИЮ ОСТОУПЛЕНИЮ ПАДЕ НАПАСТЬ НА НИЮ И НЕ ОБРЪТЕ СЪ МЪСТО ЮЮ, НЪ ТАКО И ВИХЪРЪ ПРАХЪ ВЪЗЪМЪ РАСЪГА.

И ИНА МНОГА ПОДОВЪНА СИМЪ, ТАЖЕ ПРИТЪЧАМИ ГАРЪ СЪКАЗАШЕ.

СИХЪ ЖЕ ВЪСЪХЪ НЕ ТЪРЪПА СТАРТЪИ ВРАГЪ, ЗАВИСТЪНИКЪ ЧЛОВЪЧЮ РОДОУ, ВЪЗДВИЖЕ ЕТЕРЪ НА НЪ, ТАКО ДАФАНА И ЯВИРОНА НА МОСЪГА, ОБЪ ГАРЪ, А ДРОУГЪНА ТАИ, ИЖЕ БОЛЪТЬ ИОПАТОРЪСКОЮ ЕРЕСЬЮ И СЛАБЪИША СЪВРАЩАЮТЬ КЪ СЕБЪ СЪ ПРАВАГО ПОУТИ, ГЛАГОЛЮЩЕ: НАМЪ ЮСТЬ ПАПЕЖЪ ВЛАСТЬ ДАЛЪ, А СЕГО ВЕЛИТЬ ВЪНЪ ИЗГЪНАТИ И ОУЧЕНИЮ ЮГО.

СЪВЪРАВЪШЕ ЖЕ ВСЪА ЛЮДИ МОРАВЪСКЪТА, ВЕЛАХЪ ПРОЧИСТИ ПРЪДЪ НИМИ ЕПИСТОЛИЮ, ДА БЪША СЛЪШАЛИ ИЗГЪНАНИЕ ЮГО. ЛЮДИЕ ЖЕ, ТАКОЖЕ ЮСТЬ ОБЪЧАИ ЧЛОВЪКОМЪ, ВСИ ПЕЧАЛОВАХОУ СЪ И ЖАЛЛАХОУ СИ ЛИШАЮМИ ПАСТЪРА ТАКОГО И ОУЧИТЕЛА, РАЗВЪ СЛАБЪИХЪ, ТАЖЕ ЛЪСТЬ ДВИЗАШЕ ТАКО СЕ ВЪТРЪ ЛИСТВИЮ. ПОЧЪТЪШЕ ЖЕ АПОСТОЛИКОВЪ КНИГЪ, ОБРЪТОША ПИСАНИЕ: ТАКО БРАТЪ НАШЪ МЕФОДИИ СВАТЪИ ПРАВОВЪРЪНЪ ЮСТЬ И АПОСТОЛЬСКО ДЪГАНИЕ ДЪЛАЕТЪ И ВЪ РОУКОУ ЮГО СОУТЬ ОТЪ БОГА И ОТЪ АПОСТОЛЬСКАГО СТОЛА ВСЪА СЛОВЪНЪСКЪТА СТРАНЪ, ДА ЮГОЖЕ ПРОКЛЪНЕТЬ, ПРОКЛАТЪ, А ЮГОЖЕ СВАТИТЬ, ТЪ СВАТЪ ДА БОУДИ. И ПОСРАМИШЕ СЪ РАЗИДОША СЪ ТАКО МЪГЛА СЪ СТОУДЪМЪ.

НЕ ДО СЕГО ТЪКЪМО ЗЛОБА ИХЪ СТА, НЪ РЪША ГЛАГОЛЮЩЕ: ТАКО ЦЪСАРЪ СЪ НА НЪ ГНЪВАЕТЪ, ДА АЩЕ И ОБРАЩЕТЪ, НЪСТЬ ЮМОУ ЖИВОТА ИМЪТИ. ДА И О ТОМЪ НЕ ХОТА ПОХОУЛИТИ СВОЮГО РАБА БОГЪ МИЛОСТИВЪИ ВЪЛОЖИ ВЪ СЪРДЪЦЕ ЦЪСАРУ, ТАКОЖЕ ЮСТЬ ПРИСНО ВЪ РОУЦЪ БОЖИИ ЦЪСАРЕ СЪРДЪЦЕ, И ПОСЪЛА КНИГЪ КЪ НИМОУ: ТАКО ОТЪЧЕ ЧЪСТЪНЪИ, ВЕЛЪМИ ТЕБЕ ЖЕЛАЮ ВИДЪТИ. ТЕ ДОБРО СЪТВОРИ, ПОТРОУДИ СЪ ДО НАСЪ, ДА ТА ВИДИМЪ, ДОНЪДЕЖЕ ЮСИ НА СЕМЪ СВЪТЪ, И МОЛИТВОУ ТВОЮ ПРИИМЕМЪ.

ЯБИЕ ЖЕ ШЪДЪШЮ ЮМОУ ТАМО ПРИГАТЪ И СЪ ЧЪСТЪЮ ЦЪСАРЪ ВЕЛИКОЮ И РАДОСТЪЮ И ОУЧЕНИЮ ЮГО ПОХВАЛЪ, ОУДЪРЪЖА ОТЪ ОУЧЕНИК ЮГО ПОПА И ДЪАКОНА СЪ КНИГАМИ. ВСЮ ЖЕ ВОЛЮ ЮГО СЪТВОРИ ЮЛИКО ХОТЪ И НЕ ОСЛОУШАВ НИ О ОДАРЪ ВЕЛЪМИ ПРОВОДИ И ПАКЪ СЛАВЪНО ДО СВОЮГО СТОЛА. ТАКО ЖЕ И ПАТРИАРХЪ.

на всѣхъ же поутѣхъ въ многы напасти въпадъше отъ неприязни, по поустыинамъ въ разбойникы и по морю въ вълънты вѣтрънты, по рѣкамъ въ смъртънты незапънты, тако сѧ съконъчати на немъ апостольскомоу словеси: бѣды отъ разбойникъ, бѣды въ мори, бѣды въ рѣкахъ, бѣды отъ лъживратии, въ троудѣхъ и подвиженннхъ, въ забѣдѣнии множицею, въ алъкани и жажи множицею. и прочимъ печальмъ, таже апостолъ поминаеть.

потомъ же отъвѣргъ всѧ мълъвты и печаль свою на бога възложъ, прѣже же отъ оученикъ своихъ посажъ дѣва попты скорописца зѣло, прѣложи въ врьзѣ всѧ книгты испълнь, развѣ Макавѣи, отъ гръчьска гзыка въ словѣнскъ шестню мѣсачъ, начнъ отъ марѣа мѣсача до дѣвоюдесагоу и шестню днь октѣбра мѣсача. оконъчавъ же достоиноу хвалоу и славоу богоу въздасть дающемоу таковоу благодать и поспѣхъ. и свѣтоѳе възношеннѣ таиноѳе съ клиросъмъ своимъ възнесъ, сътвори память свѣтаго Димитриа. псалтырь бо бѣ тѣкълно и евангелнѣ съ апостолъмъ и избѣрантымн слоужьбамн църквнтымн съ философъмъ прѣложилъ пьрвѣе. тѣгда же и номоканонъ, рекъше законоу правило, и отъчскыа книгты прѣложи.

пришьдъшю же на странты Доунаискыа королю Оугърьскомоу, въсхотѣ и видѣти. и етеромъ глаголющемъ и непъщюющемъ, тако не избеудеть ѳго безъ моужкы, иде къ нему. онъ же тако достоинъ владъцѣ тако и приатъ чьстѣно и славно съ веселнѣмъ. и бесѣдовавъ съ ним, такоже достогаше тацѣма моужема бесѣды глаголати, отъпоустн и оулюбел и облобъызавъ съ дарты великтымн, рекъ ѳмоу: помани ма, чьстѣнтын отъче, въ свѣтѣннхъ молитвахъ твоиныхъ присно. такоже всѧ винты отъсѣккъ по всѧ странты и оуста многорѣчьннхъ загради, теченнѣ же съвѣршы, вѣроу съблюде, чага правдѣнаго вѣнъца. и понеже тако оугожь богоу възлюбленъ бѣсть.

Приближати сѧ начатъ врьма покои приати отъ страсти и многннхъ троудъ мьздоу. въпросиша же и рекъше: кого чоуѳеши, отъче и оучителю чьстѣнтын, въ оученицѣхъ своихъ, да бѣы отъ оученига твоего тебѣ настольникъ бѣылъ. показа же имъ ѳдинога отъ извѣстѣнннхъ оученикъ своихъ, нарицаемаго Горазда, глагола: съ ѳсть вашаа земля свобода моужь, оученъ же добрѣ въ латинскыа книгты, правовѣрнъ. то боуди божига вола и ваша любты такоже и мога.

Събъравъшемиъ же сѧ имѧ въ цвѣтѣноую недѣлю всѣмиъ людѣми, въшѣдъ въ църкѣвь и немогъи казавъ благодати цѣсара и княза и клирику и люди всѧ. и рече: стрѣзѣте мене, дѣти, до .г. такоже и бѣсть. свитающоу .г. моу дѣни, прочеиє рече: въ роуцѣ твои, господи, доушу мою вълагаю. на роукахъ же иерѣискахъ почи въ .с. дѣнь мѣсѧца априла въ .г. индиктѣ въ .с. и .т. и .ч. и .г. лѣто отъ твари всего мира. оусоужьше же и свои оученици и достоиные чѣсти сътворивъше и слоужьбоу църкѣвноу латиньскы и гръчьскы и словѣньскы сътрѣбиша и положиша и въ съборьнѣи църкѣви. и приложи сѧ къ отьцемъ своимъ и патриархомъ и пророкомъ и апостоломъ, оучителемъ, моученикомъ. людѣи же бещисльнѣ народѣ събъравъ сѧ проважаахоу съ свѣщамѣ, плачюуще сѧ добра оучителя и пастыра, моужьскѣ полѣ и женьскѣ, малии и велици, и богатѣи и оубозѣи, свободѣнии и раби, въдовица и сиротѣи, странѣнии и тоземѣци, недоужьнии и съдравѣи, вси бѣвьшааго всѧчьско всѣмиъ, да бѣи всѧ приобрѣлѣ.

Тѣи же съвѣше, свѣтага и чѣстѣнага главо, молитвѣми своимѣи призираи на ны желающага тебе, избавляи отъ всѧкога напасти оученикуи своѣи и оучение пространага, а ереси прогона, да достоинно зѣваниа вашего живѣше съде, станемъ съ тобою твоѣ стадо о десноу страну Христа бога нашего вѣчноу жизнь приѣмлюще отъ него.

Томоу бо юсть слава и чѣсть въ вѣкѣи вѣкомѣ. аминь.